

Дисципліна: «PR-технології в готельному бізнесі»

**Викладач: д.е.н., доцент кафедри менеджменту
зовнішньоекономічної діяльності, готельно-ресторанної
справи та туризму
Головня Олена Михайлівна**

Тема 6.

Державно-приватне
партнерство в сфері
готельного бізнесу

- Для розвитку готельного бізнесу важливим є удосконалення інструментів інвестування та фінансування сектору національних готельних мереж. Частка державної підтримки матеріальної бази готельного сегменту в Україні за останні роки суттєво зменшилась, водночас зростало фінансування модернізації та будівництва готельного бізнесу за рахунок приватних коштів готельних підприємств.
- Інвестиції, реалізовані в рамках моделі державно-приватного партнерства (ДПП), у багатьох випадках можуть виявитися вирішенням поточних проблем, що лежить у спектрі компетенцій місцевого самоврядування для залучення інвесторів з метою розвитку різних сфер економіки, зокрема туристичного готельного бізнесу. Ця модель підходить і може успішно використовуватись в Україні для розвитку тієї частини міської інфраструктури, яка робить туристичну пропозицію привабливою та приносить непрямий прибуток містам і громадам, зокрема через податки, що сплачуються підприємцями, які обслуговують туристичний рух.

- Державно-приватне партнерство постає у ракурсі договірної співпраці поміж державною установою та приватним партнером, котрий виконує державне завдання, водночас приватний партнер повністю або частково несе витрати на реалізацію проєкту, постає суб'єктом співпраці або залучений до гарантування щодо витрат, понесених третіми сторонами.
- Державно-приватне партнерство характеризує співпрацю між державним та приватним секторами, що полягає у виконанні завдань, які традиційно виконуються державним сектором. Така взаємовигідна модель сприяє розподілу завдань і ризиків у будь-якій сфері економіки

Найбільш поширені визначення PPP (ДПП)

- Інноваційна контрактна угода між публічним та приватним секторами у наданні публічних послуг та розбудові інфраструктури, яка поєднує у собі найкраще, що мають ці сектори: ресурси приватного сектору, його кваліфікаційні здібності, технології та потенціал публічного сектору щодо економічного регулювання та захисту публічних інтересів
(UNECE)
- Залучення приватного бізнесу (компетенцій, капіталу) для більш ефективного розв'язання завдань, за які відповідає влада, на умовах розподілу ризиків та винагороди за досягнуті результати
- Державно-приватне партнерство – співробітництво між державою Україна, Автономною республікою Крим, територіальними громадами в особі відповідних органів державної влади та ОМС (державними партнерами) та юридичними особами, крім державних та комунальних підприємств, або фізичними особами (приватними партнерами), що здійснюється на основі договору.

(Закон України «Про державно-приватне партнерство»)

Ознаки державно-приватного партнерства відповідно до Закону

- забезпечення вищих техніко-економічних показників ефективності діяльності, ніж у разі здійснення такої діяльності державним партнером
- довготривалість відносин (від 5 до 50 років)
- передача приватному партнеру частини ризиків у процесі здійснення державно-приватного партнерства
- внесення приватним партнером інвестицій в об'єкти партнерства із джерел, не заборонених законом

Найбільш поширені визначення PPP

- Інноваційна контрактна угода між публічним та приватним секторами у наданні публічних послуг та розбудові інфраструктури, яка поєднує у собі найкраще, що мають ці сектори: ресурси приватного сектору, його кваліфікаційні здібності, технології та потенціал публічного сектору щодо економічного регулювання та захисту публічних інтересів

(Економічна Комісія ООН у Європі (UNECE))

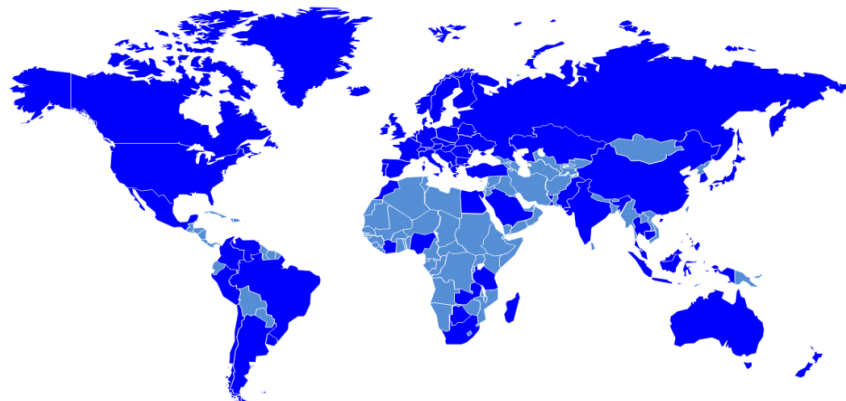
- Залучення приватного бізнесу (компетенцій, капіталу) для більш ефективного розв'язання завдань, за які відповідає влада, на умовах розподілу ризиків та винагороди за досягнуті результати
- Інструмент довгострокової послідовної політики розвитку, де обов'язки держави закріплюються контрактом, відповідно до якого інвесторам надається певне забезпечення

Розвиток публічно-приватного партнерства в світі

ППП 1997

ППП 2017

Публічно-приватне партнерство в Європі за секторами

Країни/сектора	Адмінпослуги	Аеропорти	Оборона	Житлове господарство	Здоров'я	Інформаційні технології	Порти	В'язниці	Залізниця	Дороги	Освіта	Спорт	Водопостачання та водовідведення
Австрія	X				X	X		*	X	X	*	X	X
Франція	X	*	X	*	X	X	*	X	X	X	X	X	X
Іспанія	X	X			X		X	X	X	X	*	*	X
Нідерланди	X		*		*			*	X	*	X		X
Ірландія	X			*	*			*	X	X	X	X	X
Північна Ірландія	X		X	*	*	X				X	X		X
Німеччина	X		X	X	X	*		X	X	X	X	X	X
Польща	*	*	*	*	*				*	X	*	*	X
Румунія		*		*	*	*				X		*	X
Словакія	*		*		X	X			X	X			X
Шотландія	X			X	X			X		X	X		X
Угорщина			*	*	*	*		X	*	X	X	X	*
Великобританія	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X
Італія	X	*		X	X		X		X	X	X	X	X

Висновки за результатами аналізу ППП в країнах Латинської Америки

1. Позитивне явище

(активізує розвиток інфраструктури, підвищує якість та ефективність надання послуг, у тому числі публічних, залучає фінансові кошти, збільшує зайнятість, сприяє економічному зростанню)

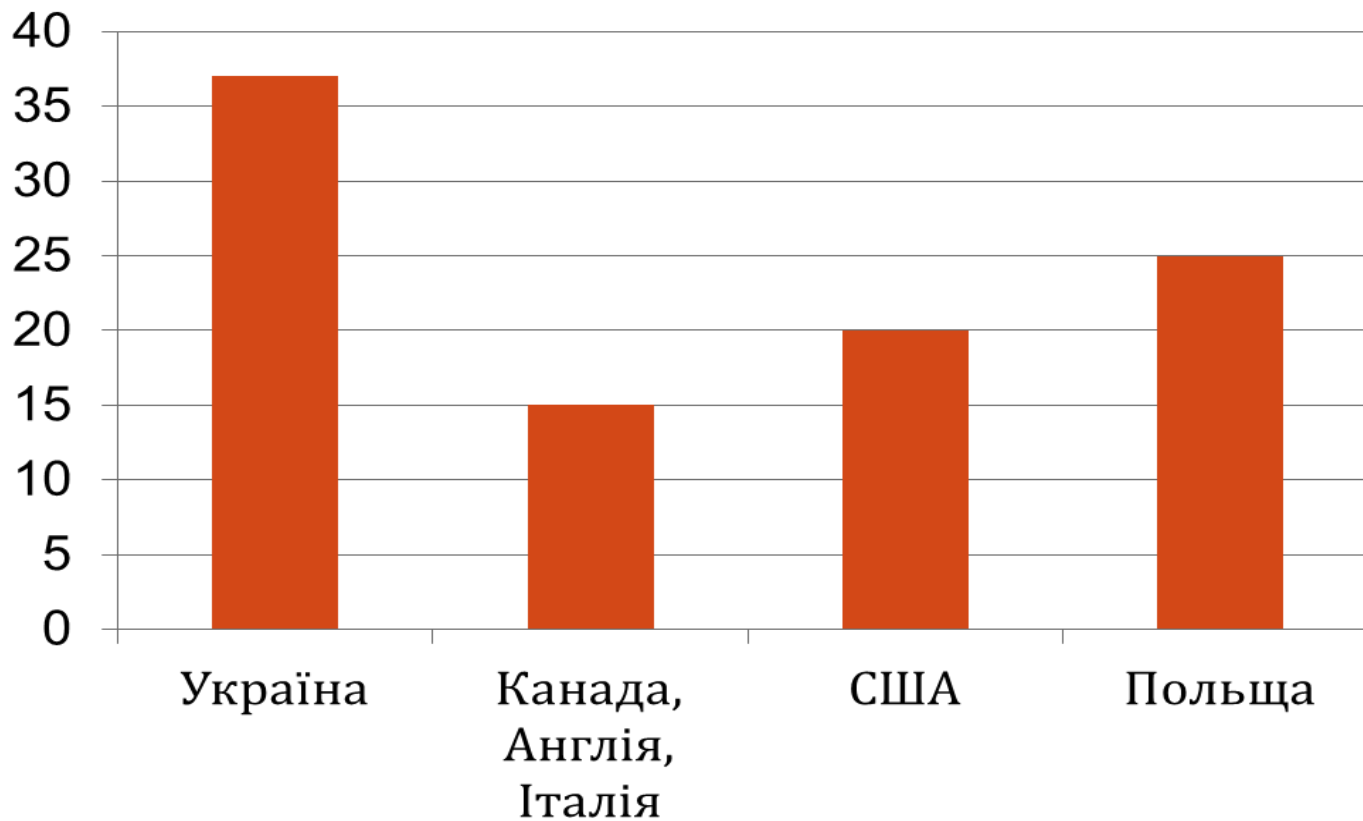
2. Проблемні питання:

- Завищені очікування з боку публічної влади*
- Високій рівень контрактів, що підлягали перегляду (в цілому - 30%, водопостачання та водовідведення – 74,4%) та короткий термін до перегляду контрактів (в цілому – 2,2 р., водопостачання та водовідведення – 1,6 р.)*
- Розірвання ряду укладених контрактів, що призводить до несприйняття суспільством ідеології PPP в цілому*

Основні причини, що перешкоджають ефективному застосуванню механізмів PPP

- Недосконала регуляторна політика (оподаткування, тарифи, дозвільна система, контролюючі органи, непрозорість тощо)
- Надмірне регулювання здійснення PPP з боку публічної влади
- Відсутність відповідної інституційної інфраструктури (підготовка, відбір, моніторинг PPP)
- Недостатній професіоналізм публічної влади (система державної підтримки, критерії відбору проектів, оцінка пропозицій, нерозвиненість механізмів і договірної бази тощо)
- Політична нестабільність, відсутність правонаступництва
- Негативне відношення публічної влади та населення до приватного сектору та його участі у інфраструктурних проектах

Частка державного сектору у ВВП, %

За інформацією І.Луніної, Інститут економіки та прогнозування НАН України

Деякі характеристики регуляторної системи України

- Простота ведення бізнесу -142 місце з 183 країн світу;
- Ефективність податкової системи – 181 місце з 183 країн світу;
- Фіскальне навантаження на бізнес - рівень перерозподілу ВВП через бюджет у 2009 р. 42,4%.

Управління державною/комунальною власністю

1. Державні підприємства:

- 500 з 4000 підприємств України, де 50% та більше відсотків належить державі, перебуває у стадії банкрутства

2. Комунальні підприємства:

- Дебіторська заборгованість підприємств ЖКГ (теплопостачання, водопостачання та водовідведення, міський електротранспорт досягла 12 млрд грн)
- Технічний стан галузі (частка мереж тепло-водопостачання та водовідведення, що знаходяться в аварійному стані, – більш 30%)

Низька якість публічних послуг

Публічні послуги – послуги, що надаються органами державної влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями, які перебувають в їх управлінні;

Державні послуги – послуги, що надаються органами державної влади (в основному виконавчої) та державними підприємствами, установами, організаціями, а також органами місцевого самоврядування в порядку виконання делегованих державою повноважень за рахунок коштів державного бюджету;

Муніципальні послуги – послуги, що надаються органами місцевого самоврядування, а також органами виконавчої влади та підприємствами, установами, організаціями в порядку виконання делегованих органами місцевого самоврядування повноважень за рахунок коштів місцевого бюджету

Роз'яснення Мінюсту від 18.12.2009 №967-0-2-09-22

Послуги, що надаються публічним сектором, а також приватним сектором під відповідальність публічної влади та за рахунок публічних коштів

Потенціальні сфери застосування ППП в Україні

- Будівництво та модернізація інфраструктурних об'єктів
- Організація державної підтримки наукової та інноваційної діяльності
- Інтегрування національної культурної спадщини у суспільне життя та соціально-економічний розвиток територій
- Надання публічних послуг

«Болевые точки» у розвитку ППП в Україні:

- Відсутність партнерських відносин по осі «держава – ОМС – приватний бізнес»
- Недовіра населення до «приватного партнера»
- Слабо розвинута система правового регулювання в сфері ППП, відсутність методології та навиків по підготовці та реалізації подібних проектів
- Недостатня кваліфікація і знання представників публічної влади і бізнесу в сфері ППП
- Відсутність стандартів надання послуг та розвинутої системи моніторингу їх якості

ЗАВДАННЯ:

СТВОРЕННЯ ІНСТИТУЦІЙ – ЦЕНТРІВ КОМПЕТЕНЦІЇ В СФЕРІ ППП

РОЗВИТОК НАУКОВОГО, ІНСТИТУЦІЙНОГО, МЕТОДОЛОГІЧНОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ППП

РЕАЛІЗАЦІЯ ПІЛОТНИХ ПРОЕКТІВ

РОЗВИТОК ІНСТИТУЦІЙНОЇ СПРОМОЖНОСТІ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ

Роль науки у розвитку ППП в Україні

- Ідеолог та методолог розвитку публічно-приватного партнерства
- Кваліфікований експерт з питань публічно-приватного партнерства (фінансово-економічна, екологічна, технічна та правова експертизи)
- Учасник проектів ППП, що мають інноваційну спрямованість та реалізуються у формі ППП

Чому недержавний Центр ППП?

Інституційний
потенціал

Попередження
політичного впливу та
популізму

Тривалий період
становлення та
реалізації проектів ППП

Центр ППП – стабільність в умовах непередбачуваності

Напрямки діяльності Центру

- 1
 - Науково-методологічне забезпечення
 - Розвиток законодавства
- 2
 - Навчання, підвищення кваліфікації
 - Суспільний діалог
- 3
 - Формування та супроводження проектів PPP
- 4
 - Залучення кредитних коштів для пулів інфраструктурних проектів

Здобутки

ПАРТНЕРИ:

- Донецька обласна державна адміністрація,
 - Миколаївська міськрада,
 - Школа вищого корпусу державної служби України
 - Державна служба з питань культурної спадщини України
 - Казахстанський центр державно-приватного партнерства
 - Польській центр публічно-приватного партнерства
 - Київське регіональне представництво асоціації міст України
-
- Наукові установи, консалтингові компанії та громадські організації України

ПРАКТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ:

Супроводження діяльності міжвідомчої робочої групи з питань розвитку державно-приватного партнерства в Україні при Міністерстві економіки України (2 засідання)

Здобутки

1. Міжнародний Круглий стіл «Публічно-приватне партнерство в Україні:можливості та ризики», Київ, травень 2010
2. Участь у міжнародних конференціях: «Перспективи розвитку водної галузі до 2000 р.», Москва, червень 2010; «Конференція центрів ДПП світу», Астана, липень 2010; Рішельєвські академічні слухання, вересень 2010
3. Тренінг з питань публічно-приватного партнерства у Школі вищого корпусу державної служби України, 4-5 жовтня 2010 р.
4. Запуск веб-сайту Центру www.ukrppp.com

Завдання на 2010 -2011 роки

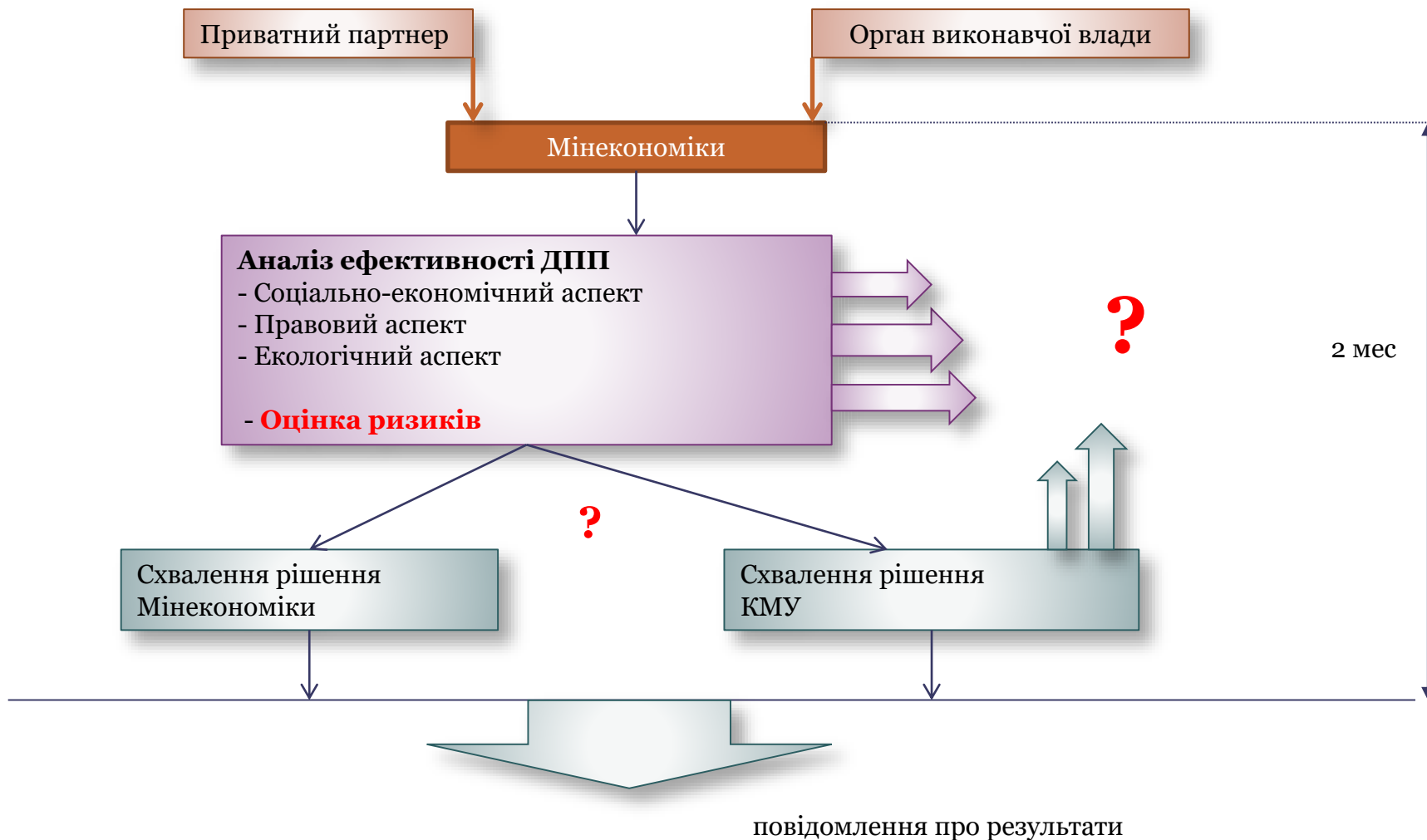
1. Активна участь Центру у розвитку нормативно-правового середовища ППП (перегляд рамкового закону та удосконалення спеціального законодавства у цій сфері, розвиток договірної бази, системи аналізу ефективності ППП, державної підтримки в сфері ППП)
2. Проведення низки наукових досліджень з проблемних питань розвитку ППП в Україні з залученням установ НАН України. Широке розповсюдження отриманих результатів.
3. Відпрацювання механізмів запровадження ППП у науково-технічну сферу
4. Розроблення та науково-методологічне супроводження пілотних проектів у формі ППП (на базі Донецької області та м. Миколаєва)
5. Розвиток міжнародного співробітництва, аналіз, узагальнення та розповсюдження досвіду. Проведення семінарів, конференцій, круглих столів.
6. Організація навчання публічної влади та приватного сектору в сфері ППП (тренінги, у тому числі он-лайн)

Сфери застосування ДПП

- **Будівництво або модернізація інфраструктурних об'єктів**
- **Надання публічних послуг**
 - **Публічні послуги** – послуги, що надаються органами державної влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями, які перебувають в їх управлінні;
 - **Державні послуги** – послуги, що надаються органами державної влади (в основному виконавчої) та державними підприємствами, установами, організаціями, а також органами місцевого самоврядування в порядку виконання делегованих державою повноважень за рахунок коштів державного бюджету;
 - **Муніципальні послуги** – послуги, що надаються органами місцевого самоврядування, а також органами виконавчої влади та підприємствами, установами, організаціями в порядку виконання делегованих органами місцевого самоврядування повноважень за рахунок коштів місцевого бюджету
- **Послуги, що надаються публічним сектором, а також приватним сектором під відповідальність публічної влади та за рахунок публічних коштів**

Роз'яснення Мінюсту від 18.12.2009 №967-0-2-09-22

Ініціювання та схвалення рішення про здійснення ДПП – державна власність

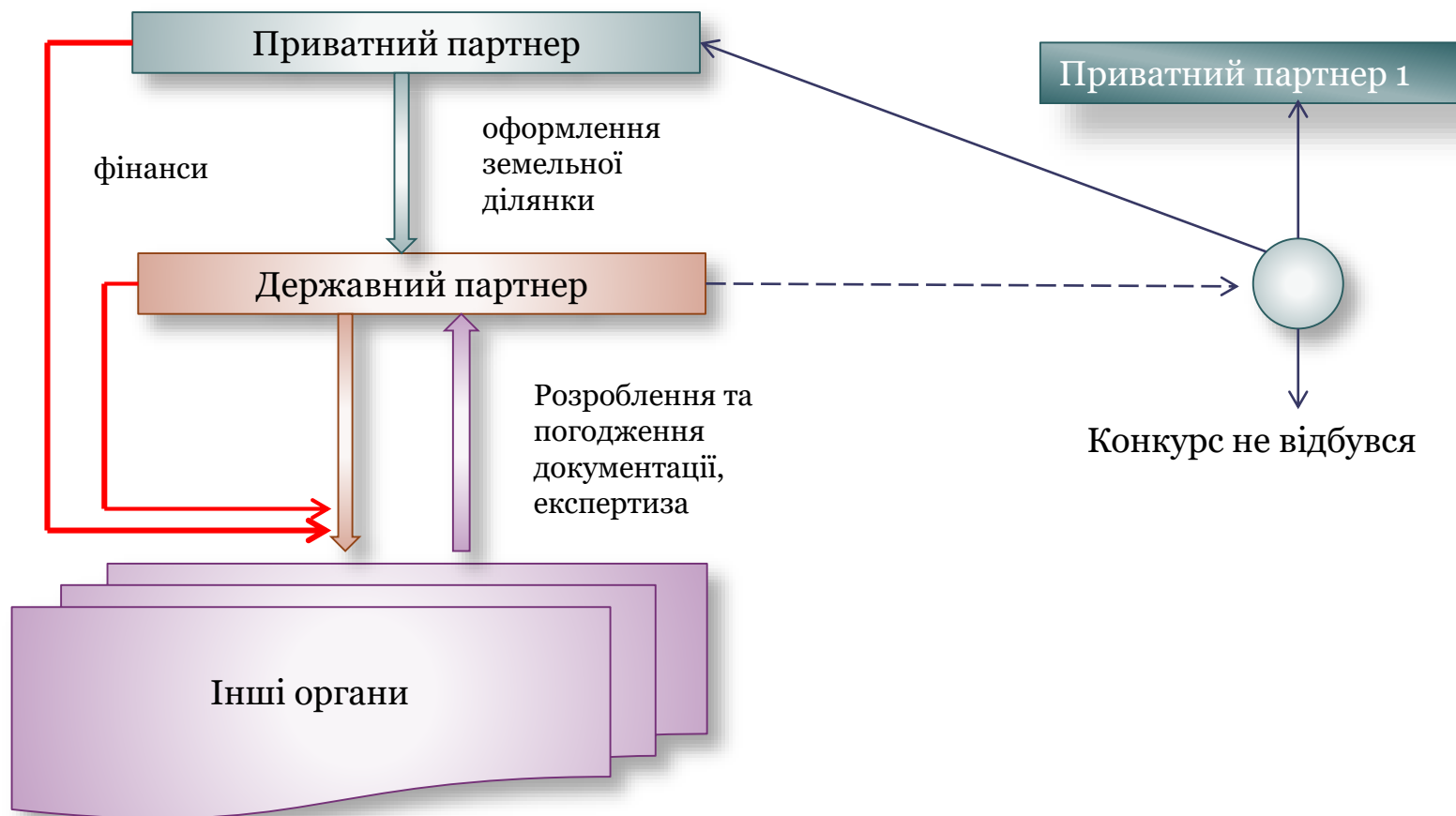
Ініціювання та схвалення рішення про здійснення ДПП – комунальна власність

Аналіз ефективності здійснення ДПП

1. Обґрунтування соціально-економічних та екологічних наслідків:
 - економічні та фінансові показники, у т.ч. порівняльний аналіз з ДПП та без;
 - соціальні показники здійснення ДПП;
 - ризики реалізації ДПП
 - екологічні наслідки ДПП
2. Порівняння основних показників реалізації проекту (з ДПП та без)
3. Оцінка ризиків реалізації ДПП
4. Визначення форми реалізації ДПП

Оформлення використання земельних ділянок

Декларативні норми Закону

1. Державна підтримка здійснення ДПП (може надаватися)
2. Приватний партнер має право на відшкодування своїх втрат внаслідок економічно необґрунтованих тарифів **у порядку, встановленому законодавством.**
3. Збитки, завдані приватним партнерам внаслідок прийняття рішень органами державної влади та місцевого самоврядування підлягають відшкодуванню у повному обсязі **у порядку, встановленому законодавством.**

Інші проблемні питання Закону «Про державно-приватне партнерство»

- ❑ Проведення державних закупівель у рамках ДПП відповідно до українського законодавства
- ❑ Гарантії прав приватних партнерів (не розповсюджуються на випадок змін законодавства з питань стандартів якості товарів/послуг, податкового, валютного, митного законодавства, законодавства з питань ліцензування та іншого законодавства, що регулює правовідносини, в яких не діють принципи рівності сторін (державного та приватного партнерів)).
- ❑ Відсутність громадського (суспільного) контролю

Умови застосування Закону

Розробка та схвалення:

- Особливостей участі у проекті державно-приватного партнерства на стороні приватного партнера декількох осіб
- Порядку проведення аналізу ефективності здійснення державно-приватного партнерства
- Методики виявлення ризиків здійснення ДПП
- Порядку з проведення конкурсу з визначення приватного партнера
- Порядку повідомлення про укладання договору в рамках ДПП
- Порядку надання державної підтримки здійснення ДПП
- Порядку реалізації повноважень, покладених на орган, уповноважений з питань ДПП.

+

внесення змін до законодавства

Основні причини, що перешкоджають ефективному застосуванню механізмів ППП

- ✓ Недосконала регуляторна політика (оподаткування, тарифи, дозвільна система, контролюючі органи, непрозорість тощо)
- ✓ Надмірне регулювання здійснення ППП з боку публічної влади
- ✓ Відсутність відповідної інституційної інфраструктури (підготовка, відбір, моніторинг ППП)
- ✓ Недостатній професіоналізм публічної влади (система державної підтримки, критерії відбору проектів, оцінка пропозицій, нерозвиненість механізмів і договірної бази тощо)
- ✓ Політична нестабільність, відсутність правонаступництва
- ✓ Негативне відношення публічної влади та населення до приватного сектору та його участі у інфраструктурних проектах

Розвиток ППП в Україні: пріоритетні завдання

1. Системний підхід до розвитку законодавства з питань ППП
2. Розбудова інституційної інфраструктури на центральному та місцевому рівнях
3. Організація навчання та підвищення кваліфікації публічної влади
4. Відпрацювання моделей та механізмів застосування ППП з урахуванням ситуації в Україні (пілотні проекти)

Дякую за увагу